

IN MEMORIAM
LJUDEVIT BUTKOVIĆ, dipl. ing. polj
(1929—1988)

Oprostili smo se dana 10. veljače 1988. od još jednog našeg sugrađanina, čovjeka koji je u našem gradu proveo skoro pedeset godina i ostavio nas nenadano kako to uvijek kažemo za čovjeka kojega svaki dan vidimo i smatramo ga neodvojivim dijelom naše svakidašnjice. Proveo je u Gospiću duge godine školovanja i rada, ali samo za onoga tko ga nije dobro poznao. Jer uz njegov dom u kojem je živio sa ženom i djecom postojao je za njega i onaj drugi široki i dragi mu dom, a to su bile naše škrte ravnice kojima je posvetio cijeli svoj život, ravnice i brda koji su ga od djetinjstva njihali, pretvarali u čovjeka i na kraju preuzele u vječno naručje.

Rodio se Ljudevit Butković godine 1929. u nedalekom Mušaluku, u onom nekadašnjem Sutpetru, pa Sičevu, kojemu su tek Turci dali današnje ime. A Ljudevitom su ga zvali samo oni koji nisu dublje pronikli u njegovu nutrinu i dijelili s njim svakodnevno dobro i zlo, dok je za sve ostale bio i ostao naš Luđo.

Odrastao je pod Markuševačkom kosom, u blizini Butkovića mlina na rijeci Lici i pokraj Bešine gradine gdje se na svakom koraku susretao s povijesnim događajima od davne davnine i gdje su se krajem srednjega vijeka nastanili potomci nekadašnjih krbavskih knezova Butkovića. Ipak za bistra dječaka to je bio premali okvir u kojem je mogao malo saznati o svom kraju, o zavičaju u kojem su trebala proći stoljeća a da se nešto vidnije promijeni.

Iako mu je otac nakon ženidbe otišao u daleki tuđi kraj da bi za svoju obitelj osigurao bolju budućnost, kako je to bio tužni običaj tadašnjeg doba, a Ljudevit zato ostao jedinac, imao je uz divnu mater pravog zaštitnika u svome stricu, koji ga sve do svoje prerane smrti nije dijelio od svoje djece. A najviše mudrosti upio je od svoga djeda Filipa, tako da se čini kao da je ta mudrost u mnogome ravnala i njegovim životom. Bio je djed Filip starinac posebna kova. Odmjeren usvemu, načitan iako neškolovan, nadasve mudar i pošten i pravi narodni tribun, čovjek od ugleda koji je bio biran za načelnika Ličko-osičke općine u ono doba kada su se predsjednici birali po onim osobinama koje je upravo on imao, a kada se za takvu čast nije primala plaća. Bio je poznat djed Filip po svojim čuvenim zdravicama koje su i u društvu s visokom gospodom tekle glatko kao voda preko Butkovića benta, a latinske izreke i poslovice koristio je vješto i lako baratao s njima kao da su snopovi zrela žita.

Stara je poštenjačina djed Filip želio da njegov najstariji unuk pođe korak dalje, da se vine u veće stručne visine s kojih će moći bolje koristiti puku oko sebe. Htio je i zato što je to mogla podnijeti njegova kuća nadajući se da će u njegovu unuku nova saznanja naići na plodno tlo. Tako je Ljudevit godine 1939. došao u Gospić i upisao se u Gimnaziju, a nakon toga Poljoprivredni fakultet u Zagrebu.

Privržen rodnom kraju vraća mu se po završetku studija godine 1953., i ne ostavlja ga nikada više. Bilo je to doba kad smo mislili da će oduševljenje i znanje mladih stručnjaka u času smekšati tvrđi lički kamen, tvrdu crljenicu pretvoriti u plodna polja, a cijeli zavičaj i njegove usnule ledine oživjeti i pretvoriti u cvjetne livade gdje će biti i

rada i dosta kruha za sve. I zaorao je Ljudevit svoju brazdu, zaorao je i orao tvrdo i svski onaj koji se vratio da više ne ode iz svoga zavičaja želeći mu pokloniti sav život. A on je svoje djelo nastavljao uporno, možda upornije nego drugi, kao da je htio nadoknadditi i ono što je propustio njegov otac odlazeći u tuđinu. S druge strane želio je dokazati, da savjeti njegova djeda nisu bili uzaludni.

Ustrajno je i odmjereno prenosio Ljudevit svoja znanja svakomu oko sebe, ponajviše u okviru PPK "Velebit" gdje je i najviše radio, i s velikom dozom promišljenosti tražeći uvijek najbolje izlaze iz poteškoća i stvarajući prijatelje na svakom koraku.

Ali, nije se život uvijek odvijao lako. Često su naša lička jutra radala lednom korom, tmurnim maglama ili jarkim sušama, a obzorja su donosila olujne oblake i svekolika druga iznenađenja iz kojih su nicala razočaranja. Ali samo za onoga tko nije temeljito orao svoju radnu, svoju životnu brazdu. I koliko god ta brazda bila teška, prekidana, iskrivuda između tvrda kamena i svih drugih udaraca što ih život donosi, toliko je bila draža i postojanija. I zato se Ljudevit nikada nije požalio da mu je teško. Ponekad se samo onome koji je s njime dugo dijelio gimnazijsku klupu sasvim malo požalio, isto tako i onima koji su ga s radošću podsjećali na školske dane, ali se sve ubrzo završilo njegovom kratkom izrekom: "Lako j' zato, bit će bolje"!

No zato su mu se sve više produbljivale bore na licu, a sigurno je da su i ožiljci u duši bili tvrdi. Nikada o njima nije govorio iako ih je bilo dosta. Prikrivao ih je postojanom šutnjom utapljavajući u nju i neostvarene nade i pritajenu tugu i tako je svoje male tajne i rane ponio sa sobom. Jer sve brža životna kretanja zahtijevala su zaobilažen i preskakanje onih normi i znanja što ih ie upio za školskih dana, a on ih se nije mogao odreći. A oni koji su ih se odricali nisu mogli shvatiti da se zemlja ne može vratiti, da joj se ne može unedogled prilaziti kao pastorčetu. On je to sve vidio i to ga je i smetalo i boljelo. Jer on joj je prilazio, u toj trci s vremenom i ljudima, kao čedu koje treba svaki čas pomilovati, davati mu i darivati srce. Znao je da je ta opora i tvrda zemlja odnjihala i djeda njegova djeda i da će odnjihati i sve one koji će doći i da joj zato treba prilaziti s pjesmom u srcu pa makar se pjesma i ne čula, sijati svako zrno s dijelom svoga srca i lelujati mu klasje danom života koji za nju živi.

Takvog smo agronoma Ljudevita znali i takvog su ispratili na posljednji počinak njegovi suradnici, biranim se riječima oprostili od njega i sa svima prisutnima i onima koji su ga cijenili i poznavali zahvalili su za sve što je učinio za rodni kraj i svoju obitelj.

Dr Ante Rukavina